

LES PRIMERES FRASES EN EL LLENGUATGE DE L'INFANT

Conferència radiada a Barcelona per Acció educativa,
el 23 del passat abril

La primera cosa de la qual hem d'estar convençuts en tractar del llenguatge en les primeres edats de l'infant, és que tot el que es fa referent a l'idioma abans de l'edat escolar és gairebé decisiu per a tota la vida. El llenguatge és la funció menys individual de totes. L'individu només el necessita en funció de la societat i com a part integrant d'ella. Per això la mare quan, amb aquell instint que rarament falla, ensinistra l'infant a dir els primers mots, no li educa precisament l'aptitud personal a oir amb precisió i a posar en joc les cordes vocals com si l'ensinistrés a tocar un instrument. Això és el que té menys valor. El que fa la mare és incorporar l'infant per mitjà del llenguatge a la col·lectivitat de què forma part, integrant-lo a l'entitat social gràcies a la qual serà un home pensant. Si aquesta convicció fos ben arrelada, les qüestions de llenguatge serien tractades amb la serietat i importància que es mereixen i es veuria amb quant de fonament es vincula el llenguatge amb l'esperit i se li atribueix la raó d'ésser més profunda de les col·lectivitats. Així els nostres oients no s'estranyaran que nosaltres posem com a primera condició per al bon desenvolupament del llenguatge de l'infant, la creació d'un ambient de llenguatge cultivat i correcte. Hem dit que als primers anys es posa el fonament de tot el llenguatge futur. L'adquisició del llenguatge és al capdavant un fet d'imitació. L'infant no fa gaire cosa més que aprendre i repetir el llenguatge que sent parlar. Aquest aprenentatge té unes arrels molt remotes. Els primers mots que sent a dir constitueixen la primera donada. És una donada molt profunda, però queda gravada indeleblement i marca un solc que difícilment s'esborrarà en tota l'existència. L'infant està molt lluny d'entendre el que li diu la mare: encara passarà mesos llargs, nou,

deu mesos, abans que no tinguin aquells sons que escolta i que assaja una lluisa, sor de significació, però aquells sons representen l'aplec de material a base del qual construirà el seu edifici lingüístic futur, constitueixen el fonament amagat que ha de sostenir tot aquest edifici. I quan començarà a comprendre aquesta sons, donant-los un sentit d'expressió independent—, potser cap als catorze a quinze mesos — continuarà intensament aquest procés àvid d'adquisició del llenguatge que sent parlar i no de cap altre. Ara serà el vocabulari, les inflexions, la frase, tot el conjunt de matisos que constitueixen un llenguatge selecte. Fixeu-vos que l'infant encara estarà molt de temps a llegir i escriure i sobretot a aprendre sistemàticament el llenguatge a base de la gramàtica o dels exercicis preparats. Tot el cabal l'ha de treure de la boca de la mare o del pare i de la dels éssers que el volten. I quan arribarà a l'escola aquest cabal estarà gairebé constituït i sobretot serà ja fixat el traçat intern de la seva estructura, o sigui, tots els automatismes auditius i fònics de l'expressió que rarament s'esborren o s'esmenen.

Nosaltres creuríem, doncs, que els que es casen així com organitzen la seva vida i paren el seu pis per fer-ne el medi adequat i propi dels fills que puguin venir, haurien de pensar també en el llenguatge que han de parlar, el qual haurà de constituir l'ambient espiritual i el més pregonament social dels futurs petits infants.

No ens cansarem de repetir-ho. Per molt que treballi l'escola sempre es queda en l'epidermis del llenguatge. La tasca profunda es fa en la vida íntima. L'escola també faria una tasca profunda si pogués arribar a la vida íntima, si no portés l'artifici de la seva organització, si el mestre pogués arribar a cada moment a cada un dels seus quaranta o cin-

quanta alumnes, si la vida de l'escola tingués la mateixa espontaneïtat i la mateixa riquesa social i espiritual que la vida de casa. El llenguatge en el seu aspecte més pregon es fa en la vida familiar. S'han posat els fonaments abans que l'infant vagi a l'escola i continua enriquint-se en el si de la família mentre l'infant va a l'escola, perquè allò que té la família no ho pot tenir ni ho tindrà mai l'escola. Els pares i els familiars han de saber, doncs, que quan ells parlen és quan l'infant aprèn, i si ells no parlen o el seu parlar és vulgar o incorrecte, l'infant o no té escola de llenguatge o té una pessima escola. Per no enristir-nos no volem esmentar falles dolorosíssimes de llenguatge que hem pogut comprovar en els nois de ciutat, sobretot els d'estament humil que no troben escalf familiar suficient perquè el pare i la mare treballen o perquè la vida familiar és negligida.

Del principi que deixem establert podem treure'n conseqüències de caràcter pràctic molt importants. Hem dit que l'infant aprèn el llenguatge per imitació. Hem d'afegir que l'aprèn conduït per una força i una necessitat internes molt més poderoses que tot l'interès que nosaltres poguem tenir a ensenyar-lo a parlar. S'imposa, doncs, de parlar a l'infant en la llengua natural dels homes. Això ho sap tothom. El llenguatge no s'ha d'empètir. A l'infant sa el llenguatge d'infant no li plau i, sobretot, no li fa cap bé. L'infant vol i necessita el llenguatge adult.

La segona norma és que s'eviti tant com se pugui d'esmenar directament l'infant. Ell se n'ofèn i no se n'obté l'esmena perquè aquesta no la pot fer ningú més que l'infant mateix redreçant els mecanismes equivocats. Un lingüista diu que quan l'infant s'equivoca no se li ha de dir: T'has equivocat. El que s'ha de fer simplement és procurar repetir el mot d'una manera natural i el mateix infant va esforçant-se per a l'esmena.

La tercera conseqüència pràctica és sobre les persones que han de conduir l'infant. Quan aquest és posat en mans de servei inepte, és possible que rebí llicons molt poc recomanables.

En el llenguatge petitó hem de fer una excepció pels jocs i les moixaines de la mare durant l'al·letament. La mare en aquest cas sense haver après mai psicologia del llenguatge és molt provident i sàvia. Aquests jocs i magarrufes amb els seus sons, amb la seva mímica exagerada i tot, són una formidable gimnàstica expressiva per a l'infant. Són el mitjà més propi per a crear en l'infant els mecanismes pregonos de l'expressió.

Així com no valorarem suficientment la importància dels fets de llenguatge si no l'entendem com a funció col·lectiva, tampoc no copsarem tota la seva significació si no establim la seva correlació amb les altres funcions psíquiques. Si nosaltres diem a les mares i als pares que per a ensenyar a parlar no n'hi ha prou de sentir i exercitar el llenguatge, sinó que cal ensenyar o deixar jugar, els semblarà potser que diem una cosa estranya, perquè els semblarà que el joc i el parlar no tenen cap relació. Aquest és, doncs, el problema que nosaltres plantejarem: per a ensenyar a parlar cal també ensenyar a jugar o a fer esport, o a dibuixar. Si diguéssim que per a ensenyar a parlar, cal també ensenyar geografia o història, o matemàtiques, semblaria que se'ns comprèn una mica més, perquè amb la geografia, la història o les matemàtiques ens referim al contingut del parlar.

Però nosaltres insistim precisament amb el jugar o amb l'esport, o amb el dibuixar, o el fer treballs manuals, pel seu contingut vital i pràctic que és el que d'una manera més pregon ofereix el contingut del llenguatge. El llenguatge pel llenguatge, és molt poca cosa o no res. El que interessa és la vida, la vida plena, la vida forta que té mil maneres d'expressar-se, entre elles, la més general, la més subtil, la més fàcil: el llenguatge.

Però la cosa notable és que segons sembla l'activitat material de les mans o de tot l'organisme, de la mateixa manera que enriqueix i facilita l'activitat del pensar també enriqueix i facilita el llenguatge. Tan íntim es el nexa entre el llenguatge i el pensament! El noi que sap jugar, amb el joc dona peu, doncs, a enriquir les bases de la ideació, que són les bases del llenguatge.

Però aquests fets que tenen encara per nosaltres un corollari d'un gran abast. En el cultiu del llenguatge ens salven del verbalisme. El llenguatge no és un dipòsit de formes i frases fetes que s'aprenen i es deixen anar sense contingut. El llenguatge ha d'ésser la forma d'expressió d'alguna cosa i aquesta cosa és el joc

vital amb tota la seva plenitud. El germaneman que aprèn a fons les llengües clàssiques i sap a la vegada guanyar regates o partits de futbol és, sens dubte, un bon model d'equilibri.

ALEXANDRE GALI

(Acabard)

L'ENSENYAMENT DE LA GEOGRAFIA

Dintre l'evolució que en el segle XXè han experimentat les ciències, segurament que la geografia ha estat la que ha sofert una transformació més fonda. De ciència purament descriptiva ha passat a la categoria de ciència de principis. Tenint en compte aquest canvi és com hem planejat un programa de ciència geogràfica que, de bell antuvi, faci veure a l'alumne la relació íntima entre els accidents purament geogràfics i el factor humà que desenvolupa la seva vida en ells.

Com que la nostra actuació pedagògica és breu i en aquesta brevetat hem corregut l'odissea dels interins, en marques diametralment oposades, no podem respondre de tot el desenvolupament, però sí que hem comprovat un rendiment tan eficaç com pugui tenir-se en qualsevol dels mètodes corrents, en una etapa qualsevol del seu desenrotllament, en ço que fa referència al pur coneixement descriptiu i un avantatge gran quant al seu valor educatiu.

La sistematització del programa ha estat obeint els principis de comprendre l'inconegut a partir d'allò que es coneix i d'arribar a la major brevetat possible a un coneixement dels *axiomes*, podríem dir-ne, geogràfics; els quals permeten, als últims graus, de presentar un mapa d'Àsia, posem per cas, i, sense tenir-ne esment, dir-nos els deixebles les zones climàtiques en què, segons la seva posició matemàtica, es divideix la part del món que veié, astorada, l'aparició del primer home.

El programa està dividit en tres etapes fonamentals. Són les següents:

A) Sis a vuit anys: geografia purament local, amb excursions breus a meravelles geogràfiques mitjançant lectu-

res i explicacions tretes, principalment, d'obres literàries.

B) Vuit a dotze anys: geografia peninsular, prenent com a base els coneixements adquirits en l'etapa anterior. Excursions a la geografia universal, per a la qual cosa la geografia peninsular es pren com a punt de comparació. En la segona part d'aquesta etapa l'alumne ha arribat a la intuïció perfecta dels postulats geogràfics, sense els quals es podran tenir coneixements més o menys extensos, però no s'arribarà mai a posseir *ciència geogràfica*.

En aquesta segona part es comença el que hom anomena geografia astronòmica, la qual suposa un previ coneixement de principis físics i matemàtics.

C) Dotze a catorze anys, dividida en dues subetapes:

a) Dotze a tretze: geografia, podríem dir-ne *instructiva*. Dades i accidents geogràfics universals que es relacionaran amb dades i accidents peninsulars. El procediment és, com es veu, invers al de l'etapa anterior i té, entre altres avantatges el de *refrescar* aquells coneixements. La geografia europea tindrà aquí, com en l'etapa anterior, importància major que la dels altres continents, així com la dels països lligats a nosaltres per problemes de raça o de cultura, com l'Amèrica llatina.

b) Tretze a catorze anys: geografia purament humana. Nosaltres hem assajat la "Geografia humana" d'A. J. Herbertson i F. D. Herbertson, editada per la casa Seix i Barral. Encara que en el pròleg ens anuncia el seu traductor, Joan Palau Vera, que serveix de text (l'edició és de 1914) a algunes universitats angleses i nord-americanes, podem respondre per experiència que és perfectament in-